

XI МЕЖДУНАРОДЕН КОНГРЕС ПО БАЛКАНИСТИКА

Юра Константинова

Институт за балканистика с Център по тракология при БАН

От 31 август до 4 септември 2015 г. се проведе XI международен конгрес по балканистика на тема „*Югоизточна Европа и европейската интеграция: политически, социално-икономически и културни аспекти*“. Високият научен форум беше организиран от Института за балканистика с Център по тракология при БАН под егидата на ЮНЕСКО. В речта си на откриването на конгреса проф. д. и. н. Ал. Костов – директор на ИБЦТ и председател на Организационния комитет, представи данни за участието в конгресите по балканистика, проведени в София съответно през 1966 г., 1989 г. и 2015 г. Анализът му категорично показва рязката промяна, пред която са изправени хуманитарните изследвания след падането на „желязната завеса“, и новите предизвикателства, на които учените в тази важна за човечеството сфера трябва да отговорят.

Единадесетият международен конгрес по балканистика събра в София световния академичен елит в областта на югоизточноевропейските изследвания. В него взеха участие над 250 участници и гости от 26 държави – както изтъкнати специалисти от Балканите и други страни на света, така и много млади учени. Сред тях бяха и значителен брой сътрудници от ИБЦТ и други институти на БАН. Участниците изнесоха интересни доклади в 18-те секции, посветени на важни теми от историята, икономиката, езикознанието, литературата, музиката и други области, свързани с развитието на балканските страни и народи.

Докладите, свързани с историческите аспекти на европейската идея, бяха представени основно в два панела – *Предисловие на европейската интеграция на Югоизточна Европа и Балканите и европейската идея през XIX и XX век*. В тях бяха обсъдени мястото и ролята на Балканския регион в политическите, икономическите и културните процеси, които протичат в Европа преди създаването на Европейския съюз, и приносът на народите от Югоизточна Европа за развитието на европейската идея. Същата тематика, но с акцент основно върху Югославия, беше във фокуса на панела *Европейски традиции през XIX и XX век на Балканите – континуитет и промяна*.

Много интересни тези, свързани с голямата тема за история на паметта, бяха представени в сесията *Историография и публични употреби на истори-*

ята в контекста на европейската интеграция на югоизточноевропейските страни. Отново на различните възприятия на идеята за европейската интеграция и регионалните ѝ аспекти беше посветен панелът *Визия за европейската интеграция срещу образа на Европа на Балканите: Исторически и образователен дискурс*. Съвременните измерения на проблема за пропагандата, ролята на медиите за правилното функциониране на демокрацията и промяната, настъпила с масовото навлизане на интернет и социалните мрежи, бяха разгледани в сесията *Медии и европейска интеграция в Югоизточна Европа*.

В сесиите *Теория на лингвистичния съюз: Балканско и европейско езикознание* и *Pars pro toto: Балканските литератури в Европа* бяха представени съвременните постижения на учени – лингвисти и литератори, разработващи различни аспекти от големите теми за балканския езиков съюз и взаимовлиянията в областта на литературата. Техните доклади, заедно с изключително интересните текстове, посветени на музикалните традиции на Югоизточна Европа, включени в панела *Разширяваща се Европа и дейността на регионалната асоциация на Международното музикално общество за изучаване на музиката на Балканите* напомниха за пореден път за големия принос на региона в културната съкровищница на Европа.

В няколко сесии: *1989 – повратен момент в европейската интеграция на Югоизточна Европа, Наследството на социализма и постсоциалистически промени в Югоизточна и Централна Европа* и *Езиково-културни и социално-исторически промени в Югоизточна Европа през последните 25 години*, се проведеха обсъждания на различни аспекти от политическите, икономическите, социалните, езиковите, историческите и етнографските промени, настъпили на Балканите, в постсъветското пространство, а и на целия европейски континент след падането на Берлинската стена. Засилен беше интересът към научните сесии, посветени на съвременните проблеми на Балканите, Европа и света, акцент в които бяха темите, свързани с идентичностите на малцинствата и с предизвикателствата, които мюсюлманските общности поставят пред интеграционните процеси в Европа. Сесиите, посветени на геополитическите и икономическите аспекти на китайските и на руските инвестиции в Европа, на черноморската и европейската интеграция, на ролята на НАТО на Балканите впечатлиха с актуалността на представените теми и с професионалните дискусии по „горещи“ въпроси на нашето съвремие.

По време на конгреса беше проведено заседание на Международния комитет на Международната асоциация за изследване на Югоизточна Европа (Association internationale des études sud-est européennes – AIESEE). Тази организация е създадена през 1963 г. под егидата на ЮНЕСКО и в нея членуват 27 държави. На заседанието бяха включени нови членове на Международния комитет, а за председател на AIESEE беше избран проф. д.и.н. Александър Костов – директор на ИБЦТ и председател на Организационния комитет на XI международен конгрес

по балканистика. Преди него този пост е заеман от още двама изтъкнати български учени – акад. Владимир Георгиев (1965 – 1967) и акад. Николай Тодоров (1975 – 1979, 1989 – 1994).

Към Конгреса беше проявено голямо внимание както от страна на българските медии и специалисти, така и от чуждестранни организации и посолства. Повече подробности за Конгреса, снимки от неговите заседания и резюмета на представените доклади може да видите на сайта <http://www.balkanstudies.bg/congress2015/bg>.

XI INTERNATIONAL CONGRESS OF SOUTH EAST EUROPEAN STUDIES

✉ **Dr. Yura Konstantinova, Assoc. Prof.**

Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology
Bulgarian Academy of Sciences
13 Moskovska Str.
1000 Sofia, Bulgaria
E-mail: yura.konstantinova@abv.bg